

د والدينو او ماشومانو د ځانگړو زده کړو حقونه

د معلوليت لرونکو کسانو د قانون B برخه او د کاليفورنيا ښوونيز کود

د خونديتوب د طرز العمل خبرتيا

تعدیل شوی: اکتوبر 2016

يادښت: په دغه سند کې د ولسوالۍ ښوونځي (School District) د هرې هغې ښوونيزې ادارې په معنا ده چې ستاسو ماشوم ته د ځانگړو زده کړو پروگرام د ترسره کولو مسؤليت لري. د ارزونې (Assessment) اصطلاح د ارزيايي يا ازموينې په معنا کارول شوي ده. په دغه سند کې د ايالتي او مرکزي حکومت قوانين د انگليسي مخففاتو په کارولو سره ياد شوي دي، چې د دغه سند په وروستۍ پاڼه کې د کارول شويو اصطلاحگانو په ډول تشریح شوي دي.

د خونديتوب د طرز العمل خبرتيا څه ده؟

دغه معلومات د دريو (3) نه تر يوويشت (21) کلنو ماشومانو او اتلس (18) کلنو يا بالغو شويو زده کوونکو د والدينو، قانوني سرپرستانو او ځايناستو والدينو په ډول تاسو ته ستاسو د تعليمي حقونو او د کړنو د خونديتوب په اړه روښنايي درکوي.

د معلوليت لرونکو کسانو د زده کړو د قانون په رڼا کې د خونديتوب د طرز العمل خبرتيا لارښوونې اړينې دي، او بايد په لاندې حالتونو کې تاسو ته درکړل شي:

- کله يې چې تاسو غوښتنه کوئ
- کله چې د لومړي ځل لپاره ستاسو ماشوم د ځانگړو زده کړو ارزونې ته راجع کېږي
- هر کله چې تاسو ته ستاسو د ماشوم د ارزونې لپاره پلان درکول کېږي
- کله چې د يو ښوونيز کال په موده کې د لومړي ځل لپاره له ايالت يا له اړوندې پروسې شکايت تر لاسه کوئ
- کله چې د لرې کولو يوه داسې پرېکړه وشي چې په پايله کې يې د زده کوونکي ځای بدلون ومومي.

(20 USC 1415[d]; 34 CFR 300.504; EC 56301[d] [2], EC 56321, and 56341.1[g] [1])

د معلولينو د زده کړې قانون (IDEA) څه شی دی؟

IDEA (Individuals with Disabilities Education Act) يو فدرالي قانون دی چې د ولسواليو ښوونځيو څخه غوښتنه کوي چې وړيا عامه زده کړې معلوليت لرونکو ماشومانو ته چمتو کړي. دا ډول زده کړې په انگليسي کې د (free appropriate public education) FAPE په نوم ياديږي. وړيا او مناسبې عامه زده کړې په دې معنا دي چې د انفرادي زده کړو په پروگرام يا IEP (individualized education program) کې تشریح شوي ځانگړي زده کړې او اړوند خدمات بايد تر عامه څارنې لاندې ستاسو ماشوم ته په وړيا ډول برابر شي.

ايا زه کولی شم د خپل ماشوم د زده کړې په اړه پريکړو کې برخه واخلم؟

تاسو ته بايد فرصت درکړل شي چې تاسو د خپل ماشوم د ځانگړي زده کړې پروگرام په اړه په هره غونډه کې برخه واخلي. تاسو حق لرئ چې د IEP تيم غونډو کې د خپل ماشوم د پېژندنې (ورتيا)، ارزونې، ځای پرځای کولو او يا د ماشوم FAPE پورې اړوند نورو مسایلو کې برخه واخلي.

(20 USC 1414[d] [1]B-[d][1][D]; 34 CFR 300.321; EC 56341[b], 56343[c])

مور او پلار يا سرپرست، يا سيمه ايزه تعليمي اداره (LEA) حق لري چې د IEP په پراختيايي غونډو کې برخه واخلي او د IEP ټيم د غونډو پر وړاندې په بريننايي ډول ثبت کړي، خو لږ تر لږه 24 ساعته د غونډې څخه مخکې، مور او پلار يا سرپرست بايد د IEP ټيم غړو ته د غونډې د ثبت د ارادې په اړه خبر ورکړي. که چيرې مور او پلار يا سرپرست رضاييت ونه لري چې د IEP غونډه د LEA لخوا په صوتي ډول ثبت شي، نو غونډه بايد ثبت نشي.

د FAPE موجوديت په اړه معلومات چې مختلف پروگرامونو په کې شامل کېږي، او نور عامه او غير عامه بديل پروگرامونو د تاسو حقوقو له جملې څخه دي .

(20 USC 1401[3], 1412[a][3]; 34 CFR 300.111; EC 56301, 56341.1[g][1], and 56506)

زه چيرته مرسته تر لاسه کولى شم؟

کله چې تاسو د خپل ماشوم د زده کړې په اړه اندېښنه لرئ، نومهمه ده چې تاسو د خپل ماشوم د ښوونکي يا مدير سره اړيکه ونيسئ او د خپل ماشوم په اړه يا کومې ستونزې چې تاسو يې خپل ماشوم کې وينې خبرې وکړئ. ستاسو د ولسوالۍ ښوونځي کارمندان يا د ځانگړي زده کړې سيمه ايز پلان ساحه (SELPA) کولى شي د ماشوم د زده کړې، ستاسو حقونو، او د خونديتوب د طرز العمل په اړه ستاسو پوښتنې ځواب کړي. همدارنگه، ستاسو اندېښنه اکثرا غير رسمي خبرې حل کولى شي او د يوه صميمانه ارتباط فضا هم را منځ ته کوي.

د دې ترڅنگ تاسو کولى شى د کاليفورنيا د والدينو سازمانونو (Family Empowerment Centers and Parent Training Institutes) سره اړيکه کې شى. دا سازمانونه د تعليمي سيستم د ښه کولو تر څنگ د والدينو او ښوونکو تر منځ د همکارۍ زياتولو لپاره رامېنځته شوى دى. د دې سازمانونو سره کولى شى د CDE special education California Parent Organizations ويب پاڼې <http://www.cde.ca.gov/sp/se/qa/caprnrtorg.asp> له لارې اړيکه کې شى.

د دې سند په پاى کې اضافي سرچينې لېست شوي ترڅو تاسو سره د خونديتوب د طرز العمل په پوهېدو کې مرسته وکړي.

که چيرې زما ماشوم کون وي، د اوريدوستونزه ولري، روند وي، ليد يې ضعيف وي، يا هم کون او روند وي؟

د کاليفورنيا ايالت ځانگړي ښوونځي په خپلو دريو تاسيساتو کې هغه زدکونکو ته چې کانه وي، د اوريدوستونزه ولري، رانده وي، ليد يې ضعيف وي، يا هم کون او روند وي تعليمي خدمات وړاندې کوي: دا خدمات په California Schools for Deaf چې په فريمونټ او ريورسايد کې موقيعت لري، او په California School for the Blind چې په فريمونټ کې موقيعت لري وړاندې کېږي. دا ښوونځي مختلف استوگنيز او ورځني پروگرامونه د ماشومانو څخه تر 21 کلنو پورې زده کونکو ته په دواړو دولتي ښوونځيو کې چې کابو لپاره دي وړاندې کوي. او دا ډول پروگرامونه د 21 کلنو لپاره په California School for the Blind کې د پنځو څخه تر 21 کلنو پورې زده کونکو ته وړاندې کېږي. ايالتي ځانگړي ښوونځي هم د ارزونې خدمتونه او هم تخنيکي مرستې وړاندې کوي. د ايالت د ځانگړو ښوونځيو په اړه د نورو معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ د کاليفورنيا د پوهنې دپيار تمنت (CDE) ويب پاڼې ته مراجعه وکړئ <http://www.cde.ca.gov/sp/ss> يا د خپل ماشوم د IEP ټيم غړو څخه د نورو معلوماتو غوښتنه وکړئ.

خبرتيا، رضاييت، ارزونه، د مور او پلار گمارنه، او ريكارډونو ته لاسرسى

مخکينى ليکل شوي خبرتيا

کله خبرتيا ته اړتيا ده؟

دا خبرتیا باید هغه وخت ورکړل شي کله چې د ولسوالۍ ښوونځی تاسو ته نوی وړاندیز کوي او یا ستاسو وړاندیز چې هغه د ماشوم په پیژندنه، ارزونه، یا تعلیمي ځای کې بدلون راوستل دي رد کوي. او یا هم د وریا مناسب عامه زده کړو وړاندیز کوي یا یې هم ردوي.

(20 USC 1415[b][3] and (4), 1415[c][1], 1414[b][1]; 34 CFR 300.503; EC 56329 and 56506[a])

د ولسوالۍ ښوونځی باید ستاسو د ماشوم د ټاکل شوي ارزونې په اړه یا هم د ارزونې د پلان په اړه تاسو د په لیکلي بڼه خبر درکړي. دا خبر باید ستاسو د ارزیابي له غوښتنې وروسته په پنځلس (15) ورځو کې درکړل شي. خبرتیا باید د پوهیدو وړ وي او ستاسو په مورنۍ ژبه لیکل شوي وي او یا هم د ارتباطاتو په یو بل ډول تاسو ته واضح شي که چېرې خبرتیا واضح نه وي، عملي کول یې هم ستونزمن دي. (34 CFR 300.304; EC 56321)

خبرتیا به ماته څه ووايي؟

په لومړنۍ خبرتیا کې باید لاندې نکات شامل وي:

1. د ولسوالۍ ښوونځي لخوا وړاندیز شوي یا رد شوي کړنو لپاره توضیحات
 2. د دې وضاحت چې ولې وړاندیز شوی عمل رد شوی یا منل شوی.
 3. د ارزونې د طرز العمل لپاره توضیحات، دا توضیحات کیدی شي اداري راپور یا ریکارډ وي چې مربوطه ادارې د هغه په اساس یو عمل وړاندیز کوي او یا هم رد کوي.
 4. داسې یو بیان چې د معلولیت لرونکي ماشوم والدین د خوندیتابه د رسمی لارو چارو په رڼا کې خوندي دي.
 5. د والدینو لپاره سرچینې چې د دې برخې د احکامو په پوهیدو کې او د مرستې ترلاسه کولو لپاره اړیکه ونیسي.
 6. د نورو انتخابونو توضیحات چې د IEP ټیم په پام کې نیولي او د رد شويو انتخابونو د دلایلو توضیحات؛ او
 7. د وړاندیز شوي یا رد شوي عمل پورې د اړوندو نورو فکتورونو توضیحات
- (20 USC 1415[b][3] and [4], 1415[c][1], 1414[b][1]; 34 CFR 300.503)

د والدینو رضایت

د ارزونې لپاره زما تایید کله اړین دی؟

تاسو حق لرئ چې خپل ماشوم د ځانگړو زده کړو خدماتو ته راجع کړئ. مخکې له دې چې ستاسو د ماشوم لومړنی ځانگړي زده کړې پیل شي، تاسو باید د ارزونې اجازه په لیکلي بڼه ورکړئ. والدین د وړاندیز شوي ارزونې پلان له رسیدو څخه لږترلږه پنځلس (15) ورځې وخت لري ترڅو پرېکړې ته ورسېږي. د ماشوم ارزونه ممکن د اجازه نامي ترلاسه کولو وروسته سمدلاسه پیل شي او دا بهیر باید په شپيته (60) ورځو کې بشپړ شي او د IEP پلان رامینځته شي.

د خدماتو لپاره زما تایید کله اړین دی؟

مخکې له دې چې ستاسو د ولسوالۍ ښوونځی ستاسو ماشوم ته ځانگړي زده کړې او اړوند خدمتونه چمتو کړي تاسو باید په لیکلي بڼه رضایت ورکړئ.

کله چې مور او پلار رضایت نه ورکوي نو د حل لاره څه ده؟

که تاسو د لومړنۍ ارزونې لپاره رضایت نه ورکړئ او یا د رضایت چمتو کولو غوښتنې ته ځواب ورکولو کې پاتې راغلي باست، د ولسوالۍ ښوونځی ممکن د پروسي د مناسبو کړنلارو په کارولو سره لومړنۍ ارزونه تعقیب کړي.

که چېرې تاسو د خدماتو پیل کولو ته رضایت ورنکړئ، د ولسوالۍ ښوونځی باید ځانگړي زده کړې او اړوند خدمتونه وړاندې نه کړي او د مناسبو کړنلارو له لارې د خدماتو چمتو کولو هڅه ونه کړي.

که تاسو د خپل ماشوم لپاره ځانگړي زده کړي او اړوند خدماتو ته په لیکلي ډول رضایت ورکوئ مگر د IEP ټولو برخو ته رضایت نه ورکوئ، د پروگرام هغه برخې چې تاسو ورسره موافقه کړې باید پرته له ځنډه پیل شي.

که چیرې د ولسوالۍ ښوونځی پریکړه وکړي چې د وړاندیز شوي ځانگړي تعلیمي پروگرام کومه برخه چې تاسو ورته رضایت نه لرئ اودا وړیا برخه ستاسو د ماشوم مناسبو عامه زده کړو لپاره اړینه ده، په دې صورت کې باید د اوریدلو یوه مناسبه پروسه پیل شي. که چیرې د اوریدني یو مناسب بهیر ترسره شي، اوریدل شوي پریکړه به وروستی او پابنده پریکړه وي.

د بیا ارزونې په صورت کې، د ولسوالۍ ښوونځی باید ستاسو د رضایت تر لاسه کولو لپاره مناسب اقدامات مستند کړي. که تاسو په ځواب ورکولو کې پاتې راغلی، د ولسوالۍ ښوونځی ممکن ستاسو له رضایت پرته بیا ارزونې ته دوام ورکړي.

(20 USC 1414[a][1][D] او 1414[c]; 34 CFR 300.300; EC 56506[e], 56321[c] او [d], او 56346).

کله زه کولی شم رضایت لغوه کړم؟

د ځانگړيو زده کړو او اړوندو خدماتو له لومړنۍ چمتو کولو وروسته، که چیرې د ماشوم مور او پلار د ځانگړي تعلیم او اړوندو خدماتو د دوام لپاره په لیکلي ډول رضایت لغوه کوي، نو عامه ادارې د دا ټيکي په نظر کې ونیسي:

1. کیدای شي ماشوم ته د ځانگړي زده کړي او اړوند خدماتو چمتو کولو ته دوام ورکړي. مخکې له دې چې دا ډول خدمتونه بند کړي باید د 34 CFR برخې 300.503 سره سم مخکینی لیکل شوي خبرتیا وړاندې کړي.
2. د 34 CFR په 300.506 برخه کې د منځگړیتوب د کړنلارو یا د 34 CFR له 300.507 نه تر 300.516 پورې برخو کې د اړوندو پروسو د کړنلارو په ګډون) د 34 CFR برخې اړوند د E تر عنوان لاندې راغلي کړنلارې باید د ماشوم لپاره د خدماتو د وړاندې کولو لپاره د هوکړې یا اصل په ډول ونه کارول شي.
3. د نورو ځانگړو زده کړو او اړوندو خدماتو د برابرولو په برخه کې د پاتې راتلو له امله باید ماشوم ته د وړیا او مناسبو عامه زده کړو د برابرولو د شرط تر پښو لاندې کولو په معنا وانخیستل شي.
4. اړینه نه ده چې د IEP ټیم غونډه جوړه کړي یا د 34 CFR برخې 300.320 او 300.324 لاندې د ماشوم لپاره د ځانگړي تعلیم او اړوند خدماتو چمتو کولو لپاره IEP رامینځته کړي.

مهرباني وکړئ په یاد ولرئ، د 34 CFR Section 300.9 (c)(3) برخې سره سم، که چیرې د ماشوم مور او پلار په پیل کې د ځانگړيو زده کړو او اړوندو خدماتو چمتو کولو وروسته د خپل ماشوم د ځانگړي زده کړي خدماتو تر لاسه کولو لپاره په لیکلي ډول رضایت لغوه کړي، په دې صورت کې عامه اداره اړینه ده چې د ماشوم تعلیمي ریکارډونه تعدیل کړي ترڅو د ماشوم د ځانگړي زده کړي او اړوندو خدماتو تر لاسه کولو لپاره حوالې د رضایت لغوه کولو لپاره لري کړي.

ځایناستو والدینو تقرر

که چیرې د ماشوم والدین و نه پیژندل شي یا یې موقعیت مشخص کیدلی نشي؟

کله چې د ولسوالۍ ښوونځی نشي کولی د معلولیت لرونکي ماشوم مور او پلار وپیژني او یا د مور او پلار موقعیت ومومي، په دې حالت کې باید ډاډ تر لاسه کړي چې یو فرد د سرپرست والدین په توګه کار کولو لپاره ګمارل شوی.

که چېرته ماشوم بی کوره او یوازي وي، یا د قضاوت تر کفالت لاندې وي یا د سوکالی او بنسټ د حکومتي قانون په رڼا کې د محکمې تر پالنه لاندې وي، او ځانگړو زده کړو ته راجع شوی وي او یا یو IEP ولري، نو ښایي یو ځای ناستی والد ورته وټاکل شي.

(20 USC 1415[b][2] ; 34 CFR 300.519; EC 56050; GC 7579.5 او 7579.6)

بي تبعيضه ارزونه

زما ماشوم څنگه د ځانگړو زده کړو خدماتو لپاره ارزول کيږي؟

تاسو حق لرئ چې د خپل ماشوم د ټولو هغه معلوليتونو په اړه چې شک لری ارزونه وکړئ. کوم مواد او طرز العملونه چې د ارزونې او ځای په ځای کولو لپاره کارول کيږي بايد نژادي، کلتوري يا جنسي تبعيض پکې نه وي.

د ارزونې مواد او ازموینه بايد ستاسو د ماشوم په مورنۍ ژبه او يا د يوې ارتباطي طريقي په صورت چمتو او اداره شي او د امکان تر حده بايد هغه څه په اړه دقيق معلومات تر لاسه کړي چې ماشوم پرې پوهيږي او کوم اکاډميک، پرمختيايي او عملي کارونه تر سره کولی شي، پرته له دې امکان نه لري چې زدکړې چمتو او مديريت شي.

ستاسو د ماشوم لپاره د وړتيا د ټاکلو او د FAPE پراختيا لپاره هيڅ يو واحد طرز العمل يوازينی معيار نه شي کيدلی. (20 USC 1414[b][1]-[3], 1412[a][6][B]; 34 CFR 300.304; EC 56001[j] او 56320)

خپلواکه تعليمي ارزونه

ايا زما ماشوم د ولسوالۍ په لگښت په خپلواکه توگه ارزول کيدی شي؟

که تاسو د ولسوالۍ ښوونځي لخوا د ترسره شوي ارزونې پايلو سره موافق نه ياست، تاسو حق لرئ چې د خپل ماشوم لپاره د يوې خپلواکي زده کړې ارزونې غوښتنه وکړئ. کوم کس چې دا ارزونه کوي بايد په شرايطو برابر او ارزونه په عامه لگښت ترسره کړي.

هرکله چې يوه دولتي اداره داسې ارزونه ترسره کوي چې د ماشوم مور او پلار د پايلې په اړه اعتراض کوي، په دې صورت کې مور او پلار حق لري چې په عامه لگښت يوازي يوه خپلواکه تعليمي ارزونه تر لاسه کړي.

د ولسوالۍ ښوونځی بايد د خپلواکه تعليمي ارزونې لپاره ستاسو غوښتنې ته ځواب ووايي او تاسو ته د خپلواکه تعليمي ارزونې د تر لاسه کولو په اړه معلومات درکړي.

که چېرې د ولسوالۍ ښوونځی په دې باور وي چې د ولسوالۍ ارزونه مناسبه ده او د دې سره موافق نه وي چې يوه خپلواکه ارزونه اړينه ده، د ولسوالۍ ښوونځی بايد د اوريدلو مناسب بهير غوښتنه وکړي ترڅو د ارزونې مناسبيت ثابت کړي. که ولسوالۍ غالبه شي او د ارزونې مناسبيت يې ثابت شي، سره له دې والدين د خپلواکي ارزونې حق لری خو په عامه لگښت نه، بلکه په خپل شخصي لگښت. د IEP تيم بايد خپلواکه ارزونه په پام کې ونيسي.

د ولسوالۍ د ارزونې کړنلارې د زده کوونکو د څارني اجازه په ټولگي کې ورکوي. که چېرې د ولسوالۍ ښوونځی ستاسو ماشوم د ارزونې په جريان کې په خپل ټولگي کې څاري، او يا که د ولسوالۍ ښوونځی ستاسو د ماشوم د ليدلو او څارلو اجازه لري، نو يو فرد چې ستاسو د ماشوم خپلواکه تعليمي ارزونه ترسره کوي هم بايد اجازه ولري چې ستاسو ماشوم په ټولگي کې و څاري.

که چېرې د ولسوالۍ ښوونځی ستاسو د ماشوم لپاره د نوي ښوونځي ترتيب وړانديز وکړي او يوه خپلواکه تعليمي ارزونه روانه وي، خپلواک ارزونکي ته بايد لومړی اجازه ورکړل شي چې وړانديز شوی نوی ترتيب وگوري. (20 USC 1415[b][1] او [d][2][A]; 34 CFR 300.502; EC 56329[b] او [c])

تعلیمي ریکاردونه ته لاسرسی

ایا زه کولی شم د خپل ماشوم اکادمیک ریکاردونه وڅیړم؟

تاسو حق لرئ چې د خپل ماشوم د زده کړې ټول ریکاردونه پرته له غیر ضروري ځنډ څخه وڅیړئ. د ماشوم د IEP په اړه د غونډې دمخه یا د اوریدلو مناسب بهیر د مخه هم تاسو کولی شئ د زده کړې ټول ریکاردونه وڅیړئ. کله چې تاسو په شفاهي یا لیکلي ډول د ولسوالۍ ښوونځي څخه غوښتنه وکړئ، باید ریکاردونه او کاپي گانو ته لاسرسی په پنځو (5) کاري ورځو کې د ننه تاسو ته درکړل شي.
(EC 49060, 56043[n], 56501[b][3], او 56504)

شخړې څنگه حل کيږي

د حقوقي اوریدلو پروسي

کله د اوریدني مناسب بهیر شتون لري؟

تاسو حق لرئ چې د خپل ماشوم د پیژندنې، ارزونې، او تعلیمي ځای پرځای کولو یا د FAPE د احکامو په اړه د بې طرفه حقوقي اوریدلو پروسي غوښتنه وکړئ. د حقوقي اوریدلو پروسي غوښتنه باید د هغه نیټې څخه د دوو کلونو په اوږدو کې ثبت شي چې تاسو د ادعا شوي تور په اړه پوهیدلی یا باید پوه شوي وی چې د پروسي د شکایت اساس جوړوي.

(20 USC 1415[b][6]; 34 CFR 300.507; EC 56501 او 56505[1])

منځګړیتوب او د شخړو بدیل حل

ایا زه کولی شم د شخړې د حل لپاره د منځګړیتوب یا د یوې بدیلې لارې غوښتنه وکړم؟

کیدای شي چې مخکې یا وروسته له هغې چې د حقوقي اوریدلو پروسه ترسره شي د منځګړیتوب غوښتنه وشي.

تاسو کولی شئ د ولسوالۍ ښوونځي څخه وغواړئ چې شخړې د منځګړیتوب یا ADR (alternative dispute resolution) له لارې حل کړي. د بدیلو لارو د شخړو حل د حقوقي اوریدلو پروسي په پرتله د طرفینو د لږ مخالفت سبب ګرځي. ADR او منځګړیتوب د شخړو د حل کولو داوطلبانه میتودونه دي او دا میتودونه دې پاره نه کارول کيږي چې ستاسو د حقوقي اوریدلو پروسي حق له ځنډ سره مخ کړي.

د حقوقي اوریدلو پروسي دمخه منځګړیتوب کنفرانس څه شی دی؟

تاسو کولی شئ د حقوقي اوریدلو پروسي لپاره د غوښتنې درج کولو دمخه د منځګړیتوب له لارې حل وغواړئ. د منځګړیتوب کنفرانس یو غیر رسمي بهیر دی چې په غیر متقابل ډول ترسره کيږي ترڅو د ماشوم د پیژندنې، ارزونې، یا د زده کړې ځای پرځای کولو یا FAPE پورې اړوند مسایل حل کړي.

د حقوقي اوریدلو پروسي څخه مخکې د منځګړیتوب په کنفرانس کې، د مور او پلار یا د ولسوالۍ ښوونځي ممکن د غیر څارنوال استازو سره مشوره وکړي او کیدای شي د کنفرانس څخه مخکې یا وروسته د وکیل سره هم مشوره وکړي. په هر صورت، د اوریدلو دمخه د منځګړیتوب کنفرانس غوښتنه کول یا پکې ګډون کول د حقوقي اوریدلو پروسي غوښتنې لپاره شرط ندی.

د اورېدنې د منځگريټوب کنفرانس لپاره ټولې غوښتنې بايد د سرپرست سره ثبت شي. هغه اړخ چې د اورېدنې څخه مخکې د منځگريټوب کنفرانس پيل کوي سرپرست ته د ليکلي غوښتنې په سپارلو سره بايد د غوښتنې يوه کاپي بل اړخ ته په ورته وخت کې چې غوښتنه ثبت کيږي وړاندې کړي.

د حقوقي اورېدلو پروسي دمخه د منځگريټوب کنفرانس بايد د منځگريټوب لپاره د غوښتنې د ترلاسه کولو څخه وروسته په پنځلس (15) ورځو کې يې تاريخ وټاکل شي او د منځگريټوب لپاره د غوښتنې ترلاسه کولو څخه وروسته په دېرش (30) ورځو کې بايد بشپړ شي. که دواړه خواوې د وخت په اوږدولو موافق وي، کولی شي چې وقت تمديد کړي. که دواړه اړخونه يو پرېکړه ليک ته ورسېږي، بايد يو قانوني ليکل شوی تړون چې پرېکړه ليک وړاندې کوي اجرا کړي. ټولې خبرې اتري د منځگريټوب په بهير کې بايد محرمې وي. د منځگريټوب ټول کنفرانسونه بايد په داسې وخت او ځای کې ترسره شي چې د ټولو اړخونو لپاره مناسب او دلاسرسي وړوي، او بايد په وخت سره تنظيم او ترسره شي. که چيرې د مسلي حل د ټول اړخونه رضايتمند ترلاسه نکړي، هغه گوند چې د منځگريټوب کنفرانس غوښتنه يې کړې وه کولی شي د حقوقي اورېدلو پروسي لپاره خپله غوښتنه وسپاري. (EC 56500.3 او EC 56503)

د حقوقي اورېدلو پروسي حقونه

زما د حقوقي اورېدلو پروسي حقونه څه دي؟

تاسو حق لرئ چې:

1. د دولت په کچه يو عادلانه او بي طرفه اداري اورېدنه د هغه شخص په وړاندې چې د ځانگړي تعليم او اداري اورېدنې اداره کولو قوانينو سره آشنا وي.
(20 USC 1415[f][1][A], 1415[f][3][A]-[D]; 34 CFR 300.511; EC 56501[b][4])
2. د يو وکیل او/يا اشخاصو سره چې د معلوليت لرونکو ماشومانو په اړه پوهه لري مشوره کولی شي.
(EC 56505 [e][1])
3. شواهد وړاندې کولی شي، ليکلي دليلونه، او شفاهي دليلونه. (EC 56505[e][2])
4. مقابله کولی شي، تفتيش و کولی شي، او د شاهدان حاضر کولی شي. (EC 56505[e][3])
5. د والدين په انتخاب سره، د حقوقي اورېدلو پروسي ليکل شوي او يا هم الکترونيکي ثبت چې ټولې موندنې او پرېکړې پکې ثبت وي ترلاسه کړي. (EC 56505[e][4])
6. خپل ماشوم د جلسې په وخت کې حاضر کړئ (EC 56501[c][1])
7. د محکمې جلسه د عامو خلکو لپاره خلاصه يا بنده وي (EC 56501[c][2])
8. د ټولو اسنادو يوه کاپي، پشمول د ارزونو چې تر دې نيتي پورې بشپړ شوي او سپارښتنو، او د شاهدانو ليست او د دوی د شهادت ساحه د اورېدلو دمخه په پنځو (5) کاري ورځو کې ترلاسه کړئ
(EC 56505[e][7] او 56043[v])
9. د نورو اړخونو لخوا د مسلو او د دوی وړانديز شويو حل لارو په اړه لږ تر لږه د اورېدلو څخه لس (10) ورځې دمخه ځان خبر کړئ (EC 56505[e][6])
10. يو ژباړونکی چمتو کړئ (CCR 3082[d])
11. د اورېدلو د مهال ویش د تمديد غوښتنه وکړئ (EC 56505[f][3])
12. د حقوقي اورېدلو پروسي په جريان کې هر وخت د منځگريټوب يو کنفرانس ولرئ (EC 56501[b][2]) ، او
13. د اورېدلو څخه لږ تر لږه لس ورځې مخکې د بل اړخ څخه خبرتيا ترلاسه کړئ چې بل اړخ غواړي چې وکیل د دوی استازيتوب وکړي (EC 56507[a]).
(20 USC 1415[e]; 34 CFR 300.506, 300.508, 300.512 او 300.515)

د حقوقي اورېدلو پروسي ليکل شوي شکايت ثبتول

زه څنگه د حقوقي اورېدلو پروسي غوښتنه کولی شم؟

تاسو اړتيا لرئ د يوې حقوقي اوريدلو پروسي لپاره ليكلي غوښتنه ثبت كړئ. تاسو يا ستاسو استازي بايد ستاسو په غوښتنه كې لاندې معلومات وسپاري:

1. د ماشوم نوم
2. د ماشوم د استوگنې پته
3. د هغه ښوونځي نوم چې ماشوم پكې زده كړي كوي
4. د بې كوره ماشوم لپاره، د موجوده اړيكو معلومات او د هغه ښوونځي نوم چې ماشوم پكې زده كړي كوي، او
5. د ستونزې د ماهيت توضيحات، او په ستونزې پورې اړوند حقايق او د ستونزې وړانديز شوي حل لاره

د فدرالي او دولتي قوانينو غوښتنه دا ده چې هر يو اړخ چې د حقوقي اوريدلو پروسي لپاره غوښتنه كوي بايد بل اړخ ته د ليكلي غوښتنې يوه كاپي چمتو كړي.

(20 USC 1415[b][7], 1415[c][2]; 34 CFR 300.508; EC 56502[c][1])

د يوې حقوقي اوريدلو پروسي لپاره د غوښتنې دمخه، د ولسوالۍ ښوونځي ته بايد فرصت ورکړل شي چې مسله د حل غونډې په رابللو سره حل كړي. د حل غونډه د والدينو او د IEP د ټيم اړونده غړو ترمنځ غونډه ده چې د پيژندل شويو حقايقو په اړه ځانگړې پوهه لري. (20 USC 1415[f][1][B]; 34 CFR 300.510)

د حل په غونډه كې څه شامل دي؟

كله چې والدين د حقوقي اوريدلو پروسي لپاره خپله خبرتيا سپاري، د خبرتيا د ترلاسه كولو څخه وروسته بايد په پنځلسو (15) ورځو كې د حل غونډې جوړه شي. په غونډو كې بايد د ولسوالۍ د ښوونځي يواستازي شامل وي چې د پريكړې كولو واک لري او د ولسوالۍ ښوونځي وکیل پکې شامل نه وي. که د ماشوم د والدين سره وکیل وي نو د ولسوالۍ ښوونځي هم وکیل لرلی شي. د ماشوم مور او پلار کولی شي د قانوني جلسې د هغه حقايقو په اړه بحث وکړي چې د پروسي د غوښتنې اساس جوړوي.

که چيرې مور او پلار او د ولسوالۍ ښوونځي په ليكلي ډول موافقه وکړي او غونډه معاف کړي د حل غونډې ته اړتيا نشته. که چيرې د ولسوالۍ ښوونځي په دېرشو (30) ورځو كې د ټاکلې پروسي مسله حل نه کړي، کيدی شي حقوقي اوريدلو پروسه واقع شي. که چيرې يو پريكړه ليک ته ورسيرې، ټول اړخونه بايد يو قانوني تړون اجرا کړي. (20 USC 1415[f][1][B]; 34 CFR 300.510)

ايا زما د ماشوم ځای پرځای کول به د پروسي په جريان کې بدلون ومومي؟

هغه ماشوم چې په هر ډول اداري يا قضايي بهير کې ښکيل وي بايد په اوسني تعليمي ځای کې پاتې شي مگر دا چې تاسو او د ولسوالۍ ښوونځي په بل څه سره موافقه وکړي. که تاسو په عامه ښوونځي کې د خپل ماشوم د ابتدايي داخلي لپاره غوښتنه وکړئ، ستاسو ماشوم به ستاسو په رضایت سره د عامه ښوونځي په پروگرام کې ځای پر ځای شي تر هغه چې ټولې پروسي بشپړې شي. (20 USC 1415[j]; 34 CFR 300.518; EC 56505[d])

ايا دا پريكړه د استيناف وړ ده؟

د حقوقي اوريدلو پروسي پريكړه وروستۍ او د دواړو خواوو لازم الاجرا ده. هر اړخ کولی شي د وروستۍ پريكړې په 90 ورځو كې دننه په ايالتي يا فدرالي محكمه كې د خپلې قضيبې بيا کتنې غوښتنه وکړي. (20 USC 1415[i][2] او [3][A], 1415[l]; 34 CFR 300.516; EC 56505[h] او [k], EC 56043[w])

څوک زما د وکیلانو فيسونه ورکوي؟

د حقوقي اوريدلو پروسي په اړه په هر ډول عمل کې، محكمه د خپل اختيار څخه په استفادې کولی شي تاسو ته د يو معلول ماشوم د مور او پلار په توگه د وکیلانو مناسب فيس د لگښتونو د يوې برخې په توگه درکړي که چيرې تاسو په

حقوقی اوریدلو پروسبه کې غالب اړخ یاست. د وکیلانو فیسونه کیدای شي چې د اداري جلسې پای ته رسیدو څخه وروسته، پس له دې چې اړخونو سره موافق شي ورکړل شي.
(20 USC 1415[i][3][B]-[G]; 34 CFR 300.517; EC 56507[b])

د لاندې شرایطو په شتون د وکیلانو فیسونه کم کیدلی شي:

1. محکمي وموندله چې تاسو د شخړې وروستی حل په غیر معقول ډول ځنډولی
2. د وکیلانو د یو ساعت فیس په ټولنه کې د عام نرخ څخه لوړ وي که چېرې د نورو وکیلانو سره چې یو شان مهارت، شهرت او تجربه لري پرتله شي.
3. مصرف شوي وخت او حقوقی خدمتونه خورا ډیر وو او یا هم
4. ستاسو وکیل د ولسوالۍ بنوونځي ته د اړتیا وړ کافي معلومات په خبرتیا کې ندي ورکړي.

د وکیلانو فیس به هغه صورت کې به کم نه شي که چېرې محکمي وموندله چې ایالت یا د ولسوالۍ بنوونځی په غیر معقول ډول د قضیې وروستی حل ځنډوي یا د قانون له دې برخې څخه سرغړونه کوي.
(20 USC 1415[i][3][B]-[G]; 34 CFR 300.517)

د هر ډول IEP تیم ناستې پورې اړوند د وکیلانو فیسونه نه ورکول کيږي. که چېرې د IEP تیم ناسته د محکمي په حکم ترسره شوې وي نو دې حالت کې ورکول کيږي. که تاسو د ولسوالۍ / عامه اداري مناسب حل لاره د محکمي له پیل څخه لس (10) ورځې دمخه رد کړي وي او د محکمي فیصله د وړاندیز شويې حل لارې سره فرق و نه لري کیدای شي د وکیلانو فیس رد شي.
(20 USC 1415[i][3][B]-[G]; 34 CFR 300.517)

د لایزاتو معلوماتو ترلاسه کولو یا د منځگړیتوب یا د حقوقی اوریدلو پروسې دوسیه کولو لپاره، اړیکه ونیسئ:

د اداري اوریدني دفتر
پاملرنه: د ځانگړي زده کړې څانگه
2349 گيټ وے اوکس ډرایو، سویت 200
ساکرامنټو، CA 95833-4231
(916) 263-0880
FAX (916) 263-0890

د ښوونځي ډسپلین او د ځای پرځای کولو طرز العملونه د معلولیت لرونکو زده کونکو لپاره

د ښوونځي ډسپلین او لنډمهاله بدیل تعلیمي ترتیبات

ایا زما ماشوم تعلیق یا اخراج کیدی شي؟

د ښوونځي پرسونل کولی شي هر یو خانگري حالت د قضیې په اساس په پام کې ونیسي او معلومه کړي چې ایا د ځای پرځای کولو بدلون د هغه معلولیت لرونکي ماشوم لپاره مناسب دی چې زده کونکو قانون څخه سرغړونه کوي:

- د زده کړې یو مناسب لنډمهاله بدیل چاپیریال، کوم بل ترتیب، یا تر لسو (10) پرله پسې ورځو لپاره د ښوونځي نه تعلیق، او؛
- د دې چلند د جلا پېښو لپاره په ورته ښوونیز کال کې له لسو (10) پرله پسې ښوونیزو ورځو اضافي لري کول

له لسو (10) ورځو څخه زیات د لري کولو وروسته څه پېښیږي؟

وروسته له دې چې یو معلول ماشوم په ورته ښوونیز کال کې د لسو (10) ښوونیزو ورځو لپاره د هغه د اوسني ځای څخه لیرې شو، د لیرې کولو په راتلونکو ورځو کې عامه اداره باید داسې خدمتونه وړاندې کړي ترڅو ماشوم وکولی شي عمومي زده کړو نصاب کې گډون ته دوام ورکړي او وکولی شي د IEP په میتنگ کې د ټاکل شویو اهدافو په لور پرمختگ وکړي. همدا رنگه، که اړتیا وي، ماشوم د چلند ارزونه او د چلند مداخلې او تعدیل خدمتونه ترلاسه کوي دا ډول ارزونه او مداخله د چلند سرغړونې په نښه کولو سره مرسته کوي ترڅو دا بیا تکرار نشي.

که چیرې یو ماشوم په داسې حالت کې له لسو (10) ورځو څخه زیات پاتې وي، د IEP ټیم غونډه باید وبلل شي او دا معلومه کړي چې ایا د ماشوم ناوړه چلند د معلولیت له امله دی. که امکان ولري سمدستي باید د IEP ټیم دا غونډه وبلل شي، یا د ولسوالۍ د ښوونځي دې ډول انضباطي اقدام ترسره کولو څخه لس (10) ورځې وروسته باید دا غونډه ترسره شي.

د مور او پلار په توگه به تاسو ته بلنه درکړل شي چې د دې IEP د ټیم غړي په توگه غونډه کې برخه واخلي. د ولسوالۍ ښوونځی ممکن د ارزونې پلان رامینځته کولو ته اړتیا ولري ترڅو د ناوړه چلند مخه ونیسي یا، که ستاسو ماشوم د چلند مداخلې پلان ولري، د اړتیا سره سم پلان بیاکتنه او تعدیل کړي.

څه پېښیږي که چیرې د IEP ټیم پریکړه وکړي چې ناوړه چلند د معلولیت له امله ندی رامینځته شوی؟

که د IEP ټیم دې پایلې ته ورسېږي چې ناوړه چلند د ماشوم د معلولیت له کبله نه وو، د ولسوالۍ ښوونځی ممکن په ورته ډول چې د یو سالم معلولیت نه لرونکي ماشوم لپاره انضباطي اقدام کوي د معلولیت لرونکي ماشوم لپاره هم همدا اقدام وکړي، لکه د ماشوم اخراج.
(20 USC 1415[k][1] او [7]; 34 CFR 300.530)

که تاسو د IEP ټیم له پریکړې سره موافق نه یاست، تاسو کولی شئ د گړندی حقوقي اوریدلو پروسې غوښتنه وکړئ، او باید د هغې نیتي څخه په شل (20) ښوونیزو ورځو کې چې تاسو د حقوقي اوریدلو پروسې غوښتنه کړي وه دا غوښتنه جواب شي.
(20 USC 1415[k][2]; 34 CFR 300.531[c])

د ترتیب پرته، د ولسوالۍ ښوونځی باید ستاسو د ماشوم لپاره FAPE چمتو کولو ته دوام ورکړي. د بدیل تعلیمي ترتیبات باید ماشوم ته اجازه ورکړي چې په عمومي نصاب کې برخه واخلي او په IEP کې د ذکر شوي خدماتو او اصلاحاتو دوام نه هم باید اطمینان ترلاسه کړي.
(34 CFR 300.530; EC 48915.5[b])

هغه ماشومان چې په خصوصي ښوونځي کې شامل دي

آیا هغه زده کوونکي چې د مور او پلار لخوا خصوصي ښوونځيو کې شامل شوي دي په عامه تمویل شوي ځانگړي تعليمي پروگرامونو کې گډون کولی شي؟

هغه ماشومان چې د مور او پلار لخوا په خصوصي ښوونځيو کې شامل شوي دي ممکن په عامه تمویل شوي ځانگړي تعليمي پروگرامونو کې برخه واخلي. د ولسوالۍ ښوونځي بايد د خصوصي ښوونځيو او د والدينو سره مشوره وکړي ترڅو هغه خدمتونه مشخص کړي چې د خصوصي ښوونځي زده کوونکو ته وړاندې کيږي. که څه هم د ولسوالۍ ښوونځي روښانه مسؤليت لري چې معلوليت لرونکو زده کوونکو ته د FAPE وړانديز وکړي، خو هغه ماشومان، کله چې د مور او پلار لخوا په خصوصي ښوونځيو کې شامل کيږي، حق نلري چې ځانگړيو زده کوونکو ځيني، ټول اويا اړوند خدمتونه چې د FAPE چمتو کولو لپاره اړين دي ترلاسه کړي.
(20 USC 1415[a][10][A]; 34 CFR 300.137 and 300.138; EC 56173)

که یو ماشوم استثنایي اړتیاوې لري، اود ولسوالۍ ښوونځي څخه یې ځانگړي زده کړي او اړوند خدمات ترلاسه کړي وي خو د ماشوم مور او پلار له دې سره خپل ماشوم په ابتدايي یا ثانوي خصوصي ښوونځي کې پرته د ځایي تعليمي ادارې له اجازې یا راجع کولو شامل کړي، نو په دې صورت کې د ولسوالۍ ښوونځي ته اړتیا نشته چې د FAPE له لارې ځانگړي زده کړي دې ماشوم ته چمتو کړي. یوه محکمه یا د حقوقي اوریدلو پروسې مدیر ممکن د ولسوالۍ ښوونځي څخه غوښتنه وکړي چې مور او پلار یا سرپرست باید د ځانگړي زده کړي او خصوصي ښوونځي لگښت خپله ورکړي. یوازې په هغه صورت کې دا لگښت معاف کيږي چې محکمه یا د اوریدني مدیر دا په ډاگه کړي چې د ماشوم شامل کول په خصوصي لومړني ښوونځي یا عالي ښوونځي کې مناسب دي ځکه چې د ولسوالۍ ښوونځي ماشوم ته FAPE په وخت سره نه دی چمتو کړي.
(20 USC 1412[a][10][C]; 34 CFR 300.148; EC 56175)

په کوم وقت کې د خساره جبران کم او یا رد کيږي؟

محکمه یا د اوریدني مدیر د خساره جبران کم او یا رد کولی شي. که چیرې تاسو خپل ماشوم د عامه ښوونځي څخه له ویستلو دمخه د ولسوالۍ ښوونځي لخوا د خبرتیا په اساس ارزونې لپاره حاضر نه کړئ، محکمه یا د اوریدني مدیر ممکن د خساره جبران کم یا رد کړي. که چیرې تاسو د ولسوالۍ ښوونځي ته خبر ور نه کړی چې تاسو د دوی وړاندیزد ځانگړو زده کړو په اړه رد کوئ او سربیره پر دې که د خپلې اندیښنې او ارادې په اړه چې ولې غواړی خپل ماشوم په شخصي ښوونځي کې شامل کړی معلومات وړاندې نه کړی، تاسو د خساره جبران غوښتنه ممکن رد شي.

د ولسوالۍ ښوونځي ته د لاندې ذکر شویو طریقو څخه د یوې طریقي په انتخاب سره باید خبرتیا ورکړل شي:

- د IEP ټیم وروستی ناسته چې تاسو پکې گډون کړی و مخکې له دې چې ستاسو ماشوم له عامه ښوونځي څخه وویستل شي، یا
- د ولسوالۍ ښوونځي ته په لیکلې بڼه لږ تر لږه، لس (10) کاري ورځې (د رخصتیو په شمول) مخکې له دې چې ستاسو ماشوم له عامه ښوونځي څخه ویستل شي.
(20 USC 1412[a][10][C]; 34 CFR 300.148; EC 56176)

په کوم وقت کې د خساره جبران به نه کم او نه به هم رد شي؟

محکمه یا د اوریدني مدیر باید تاسو ته خساره جبران کم او یا رد نه کړي که تاسو د لاندې دلیلونو څخه د ولسوالۍ ښوونځي ته لیکلې خبرتیا چمتو کولو کې پاتې راغلي:

- ښوونځي تاسو د خبرتیا ورکولو څخه منع کړی
- تاسو د خوندیتوب د طرز العمل خبرتیا یوه کاپي نه وه ترلاسه کړې یا بل ډول د ولسوالۍ د خبرتیا لپاره د اړتیا څخه خبر شوي یاست
- د خبرتیا ورکول ممکن ستاسو ماشوم ته فزیکي زیان ورسوي
- بې سوادۍ او په انگلیسي د لیکلو ضعف د تاسو د خبرتیا چمتو کولو مخه نیسي، یا

• د خبرتيا ورکول ممکن ستاسو ماشوم ته جدي احساساتي زيان ورسوي
(20 USC 1412[a] [10] [C]; 34 CFR 300.148; EC 56177)

د دولتي شکایتونو طرز العملونه

زه کله کولی شم د ايالتي قانون د اطاعت شکایت درج کړم؟

کله چې تاسو باور لرئ چې د ولسوالۍ ښوونځي د فدرالي يا دولتي ځانگړي تعليمي قوانينو يا مقرراتو څخه سرغړونه کړې ده تاسو کولی شئ د ايالتي قانون د اطاعت شکایت درج کړئ. ستاسو ليکلی شکایت بايد لږ تر لږه د فدرالي او دولتي ځانگړو تعليمي قوانينو څخه د سرغړونې يوه ادعا مشخص کړي. د کومو سرغړونو په هکله چې تاسو غواړئ د کاليفورنيا د پوهنې رياست (CDE) ته يې شکایت وکړئ، بايد د شکایت تر لاسه کولو نيټې څخه يو کال دمخه نه وي پېښ شوي. کله چې تاسو د CDE سره د ايالتي قانون د اطاعت شکایت درج کوئ، تاسو بايد د شکایت يوه کاپي د ولسوالۍ ښوونځي ته په ورته وخت کې وليږئ.
(34 CFR 300.151-153; 5 CCR 4600)

هغه شکایتونه چې د فدرالي او دولتي ځانگړو زده کړو قوانينو يا مقرراتو څخه د سرغړونې ادعا کوي کيدای شي دې آدرسونو ته وليږل شي:

د کاليفورنيا د پوهنې ديبارتمنت
د ځانگړو زده کړو څانگه
د پروسيجري محافظت راجع کولو خدمت
2401 N کوڅه، سوټ 2401
ساكرامنتو، CA 95814

د هغو شکایتونو لپاره چې د فدرالي يا دولتي ځانگړي تعليمي قوانينو يا مقرراتو لخوا پوښل شوي ندي، کولی شئ د خپلې ولسوالۍ يونيفورم شکایت پروسيجرونو سره مشوره وکړئ.

د شخړو د حل په اړه د نورو معلوماتو تر لاسه کولو لپاره او د شکایت درج کولو څرنگوالی لپاره، د CDE، د ځانگړ زده کړې څانگې، پروسيجرل سيف گارډ ريفرل خدمتونو سره اړيکه ونيسئ؛ د تليفون له لارې (800) 926-0648، د فکس له لارې په 3704-327-916؛ يا د CDE ويب پاڼې ته د <http://www.cde.ca.gov/sp/se> څخه ليدنه وکړئ.

په دې خبرتيا کې کارول شوي لنډيزونه

ADR د بدیل شخړو حل

CFR د فدرالي مقرراتو کوډ

EC د کاليفورنيا تعليمي کوډ

FAPE وړيا مناسب عامه زده کړه

IDEA د معلوليت لرونکو اشخاصو د زده کړې قانون

IEP د انفرادي زده کړې پروگرام

OAH د اداري اوريدنې دفتر

د خونديتوب د طرز العمل خبرتيا
CDE, T07-037, پښتو , Times New Roman font

SELPA د خانگري زده کړي سيمه ايز پلان ساحه

USC د متحده ايالاتو کود